

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., Téli 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaprtók: a dohánytűs-dékben.

A petíció.

Mi is azok közé tartozunk, akik a legutóbbi képviselőválasztás alkalmával a kormánypárttal szemben Mandorff Géza báró jelöltségét támogattuk.

Miért tettük? Sokan megütköztek rajta, mert hiszen a kormánypárt is azon a 67-es alapon áll, a melyet a néppárt elfogadott. Megütköztek állásfoglalásunkon azért is, mert Zichy Jenő gróf személyével állottunk szemben, a kit mindenki a konzervatív magnások közé szokott számítani, sőt a kinek független gondolkodás módja, minden kormányval szemben való meg nem kötött helyzete, továbbá hazája és nemzetére iránt való nagy érdemei egyaránt föllütemeltek sok másokon.

Olvasóink tudják, hogy mi mindennek ellenére is a Mandorff Géza báró jelöltségét támogattuk és tudják azt is, mért támogattuk.

Zichy Jenő gróf nem nyilatkozott a keresztény politika mellett, sőt úgy vallotta, hogy a mostani liberalizmust egészében, elveivel, céljaival együtt támogatni akarja. Sőt midőn annak az elzúllott politikának egyes otromba hajtásai azt a szimpáthiát is lerombolni segítettek, a mit a

nemes gróf személyével szemben mindenkor éreztünk — értem a Kalocsay Alán személye és akkori pártja elleni brutális támadást — Zichy Jenő gróf, valamint az ő pártja sem igyekeztek ezeket az otromba módon feltalokodott ellentéteket onnan el-tisztogatni. Így — ha nem is a valóságban, de a nyilvánosság szeme előtt a helyeslés, vagy eltűrés pecsétjét nyomták rá arra a támadásra.

Vele szemben Mandorff Géza báró a keresztény állam kiépüléséről beszélt, továbbá a részleges revizióról s egyáltalán olyannak mutatta magát, mint a kinek vallott programja távol áll a zsidó-liberális programtól és közel a keresztény elvek vallók álláspontjához. A 67-es és 48-as alap közötti különbség pedig nem akkora és nem állít oly elválasztó vonalat közénk, hogy annak mesgyéjén a keresztény elvek megvalósítása érdekében esetleg helyet ne foglalhatnánk.

Mindezeket azért mondtuk el, hogy kimutassuk, miszerint nem a kormánypárt mellett való különösebb rokonszenv vezérel bennünket akkor, a mikor a petícionálókhoz intézzük szavainkat. Mert velük küzdöttünk és ők az egyesült ellenzék nevében cselekesznek s úgy érezzük, hogy

nekünk is van jogunk véleményünknek kifejezéséhez.

Mi is azt kérjük, hogy a Zichy Jenő gróf mandátumának megtámadói álljanak el attól, hogy a fejevári választást az ország színe elé vigyék.

Tudjuk nagyon jól, hogy történtek visszaélések, hogy az új rendszer legfeljebb az arcát takarta be a jog, törvény és igazság kendőjével s a mellett a régi volt cselekedeteiben, szíve, kezei a régiék. Ezekről ne beszéljünk most, hiszen eléggé meg volt hánytorgatva és vitatva eddig is.

Mi azt hisszük, hogy a petícionálónak egy céljuk van s ez a fő. Ők nem bocsát akarnak állani az ellenpárton, megbüntetni őket a régi szokásokért, hanem legfőbb céljuk az, hogy többé oly visszaélések, a melyeknek évtizedek óta tanui voltunk, elő ne forduljanak, hogy az ellenzék többségét — ha van — meg ne fosztassa a másik párt igazságtalan, törvénytelen és joggal ellenkező eszközök segítségével. Ez a cél, legalább mi így vélekedünk.

Mi úgy hisszük, hogy a kormánypárt sokat és eleget, sőt talán az elégnél is többet tanult arra nézve, hogy azokat az eszközöket, a melyeket a tavalyi választás

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Nagy áldozat.

Látott már valaki harmincöt éves gyereket? Én ismertem kettőt. Hasonlítottak is egymásra, mert egyformán kopasz, egyformán tudós, egyformán csúnya volt mind a kettő. Már technikus korokban egymás mellett ülve hallgatták a jó Kruspér bácsi geodéziai előadásait, együtt is laktak, de még a szilvalekváros kenyeret is együtt ették vacsorára éveken át. Három-négy tanítványa volt mindegyiknek. A honoráriumból maguk is elkolduskodtak, de még haza is jutott; ennyire szegények voltak.

Ma már dúsgazdagok. Előkelő vállalatuk olyan aranybánya, amelyet tán még unokáik se tudnák kimeríteni — ha ugyan lesznek. A régi nyomorgásra már csak a kopasz fej, beteg gyomor és kőponyáknak egy, árván a nyakukba szakadt harmincesztendő leány-nővér emlékezteti őket.

A minap voltak először nagyobb társaságban, egyik előkelő fővárosi család puha, meleg fészkében. Nővéreiket is elvitték. Ezek előbb a lányok közé ültek, de ijedten rebbentek el onnét, látva a rettenő különbséget, mely köztük és a tizennyolc—húsz esztendő leánykák diadalmas ifjúsága között van. Elmentek a mamák közé — hallgatni.

A két mérnök is a fiatalok közé szegődött. Leültek velük a társasjátékhoz, de föltűnés nélkül kimaradtak belőle; azután oda telepedtek valami szép leány mellé diskurálni, de csodálva tapasztalták, hogy a lányokat az ő beszédük nem érdekli, viszont ők is üres fecsegésnek tartották

a leányok szeretetreméltóan könnyű csevegését. Mikor azután egy hosszuhaju legényke a zongorához ült, a többiek meg serényen takarítottak asztalt, széket az útból, szomorú pillantást váltva a kártyaszoba felé tartottak, hogy majd csak onnan nézik a táncot. Ismeretlen világ; ismeretlen, de rendkívül kíváncsi örömlők. Most látták csak, hogy ők a húsz és harminc esztendő között nem éltek; a fiatalság, az ifjúság kora kiesett az életükből; gyerekekből egyszerre öregek lettek, vagy jobban mondva gyerekek maradtak a gyermekkor tapasztalatlanságával, érzékeny naivításával.

Benkő, az egyik, behúzta maguk után az ajtót, odagördített egy faüveggel és dobogó szívvel leste az ajtónyílás előtt elrejtő párkat. Ha egyik-másik fiú a többinél jobbkedvűnek látszott, azt hitte, ez most a saját porcióján kívül azokat az örömlöket is élvezzi, amelyeket ő tizenéves-tendő alatt soha sem talált. De a melyek tulajdonképp neki voltak száma. Sietve törülte meg a szemét és körülnézett. Nem látta senki.

Gyomay, a másik, ott gubbasztott az egyik sarokban. Könyökét a térdére, fejét a tenyerébe hajtva; csak a kopasz feje ragyogott a félhomályban. Odament hozzá, átölelte azt a száraz alakaltan alakot:

— Gyerünk haza, Tónikám. Késő már az idő!

— Késő, késő... Igazad van kedves öregem, erre gondoltam én is. Nekünk bizony már késő...

Hazamenet mindegyik a maga nővérét kísérte, mert nem voltak valami beszédes hangulatban.

Ettől kezdve hetenkint legalább egyszer ki-

világos kivirradtig ébren voltak a Benkőéknél; az egész első emelet az övök volt abban az előkelő Andrássy-úti palotában. Szintny mulatoztak Gyomayék is a második emeleten. A művészet, tudomány és pénz haut velleje adta; egymásnak találkat a kissé izléstelen pazarlással berendezett termekben. A házi gazda szerepét jobban megszékíták a szegény, öreg gyerekek, mert annak csak adnia kell, azt pedig olyan szívesen tették, mintha valami nemes missziót teljesítenének. A szándék meg is volt hozzá, mert a nővéreiket akarták férjhez adni, hogy azután maguk is nőülhessenek. Szegény lányok, mintha sejtették volna, hogy az ő bűnükre megy a mulatóság, szinte megerőltették magukat a szeretetreméltóságban, hisz nem voltak ők se csúnyak se ostobák; az a harminc év se sok, ha nem látszik még a három X komoly lehelle. Aztán meg az a kerek százezer forintocska, amit fivéreik egyelőre biztosítottak számukra, sem volt megvetendő salláriuma az elszánt lépésnek. Mert valjuk be öszintén, a mai korban a nőülés igen sok esetben az elszánt lépések alosztályába tartozik.

Az egymásra nyíló szalonok utolsója a hangversenyterem volt; itt flirtelt most az előkelő vendégsereg, amelynek figyelmét véletlenül egy bájos Chopin-kerिंगő pajkos futamai kötötték le. Két babaarcú leányka ült a zongoránál. Szemeikben ott égett a művészet, a lelkesedés lángja, amely maga is lelkesíteni, gyújtani képes, de hiányzott a lelki ártatlanság üdítő, nemesítő kifejezése, mert elfoglalta helyét az a közbe-közbe megjelenő, számító, rideg tekintet, amelyet annyi szép leányszemben lehet már felfedezni, és amely annyira elriasztja Plató bolond híveit.

Mikor a Sennyey leányok fölkeltek a zongorától, a két mérnök még ott állt a hátuk mö-

Mai lapunk 6 oldal.

alkalmával is alkalmazott, többé elő ne vegye. Láthatja és tapasztalhatja, hogy az ellenzék szemei nyitva állanak és tudhatja azt, hogy a jövőben való visszaélések még nagyobb éberségre fogják ösztönözni az ellenzékét a kormánypárt minden régi és megszokott törvénytelenségei ellenében. Ma már tudja a kormánypárt, hogy a Kuria nem fizetett nameluk-választás elbíró bizottsága, hanem egy pártatlan és mindenekfelett igazságos testület, a mely nem nézi, hogy ki követte el a bűnt, hanem ítél úgy, a mint a törvény szigorú betűje eléje írta.

Mi azt hisszük, hogy a jelen tapasztalatai meggyőzték a kormány pártját annyira, hogy a jövőben tartózkodni fog a visszaélésektől, mert olyan ellenzékkel van dolga, a mely e tetteért a törvény elé kész állítani.

Ne háborgassuk a székesfejérvári mandátumot. Hiszen ez a pár hónap is bebizonyította, hogy eddigi képviselőink között Zichy Jenő gróf emelkedett ki leginkább, a ki örömmel és lelkesedéssel használta fel befolyását a város anyagi és szellemi előhaladásának előmozdítására.

Ki tudja, hogy meddig tartana a vizsgálat, talán hónapokig, félévig, vagy esztendeig. A kölcsönös vüdatakodások, izgalmak mindaddig tartanak, ép úgy, vagy elkeseredettebben, mint annakelőtte történt. S végül mégis mi lenne az eredmény egyébb, mint az, hogy talán egy-két törvényszegőt megbüntetnének, a mandátum pedig megmaradna, vagy megsemmisítenék a mandátumot és eléje néznének egy újabb választás izgalmanak.

Szükségünk van a békére, a csöndes, nyugodt fejlődés békéjére. Céltalan, eredménytelen nem kecsesítő izgalommal pedig miért vetnénk ennek gátat!?

A gazdakörök s azok szocialis feladatai.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”-nek múlt évi dec. 16-án tartott VI. rendes nagygyűlésén a fenti címen indult még érdekes eszmecsere, mely nem végződött ugyan érdemleges határozattal, de annyi jóakaratot, annyi okos és praktikus gondolatot hordott össze e tárgy körül, hogy nemcsak érdeemesnek, de szükségességnek látjuk azoknak rokonszenves üdvözlését a magunk részéről is. Nemcsak azért gyönyörködünk ezen eszmékben, mert azok életrevalók és szükségesegek, hanem azért is, mert bennük általánosságban a mi programunk egyik legfontosabb alapalkotó részét látjuk megelevenülni: a keresztény magyar földnépünk gyámolítását. Örömmel üdvözljük méginkább azért, mert az ország ezen elsőrendű egyetemen elsőrendű vezérferfiat a kivitel módzataiban azon uton látjuk, hol okvetlen találkozunk kell: a keresztény szocializmus útján. Azt hisszük, csak használnak az OMGE. és a magunk ügyének s mindenekelőtt közös keresztény magyar törekvéseinknek, ha a tárgyhöz a magunk tapasztalatait és terveit is hozzávetjük.

A gróf Majláth József által bevezetett széleskörű vitából magként vált ki az általános óhaj, hogy a mennyire lehet, közösenként gazdakörök alakítandók, melyek önállóan is, a magukban rejlő egyesült erővel, helyes gazdasági tevékenységet végezzenek, majd kapcsolatban a megyei gazdasági egyesületekkel, ezek útján pedig az OMGE-vel, országos, egységes hálózatot és gazdasági érdekképviseletet teremtenének.

Ez az óhaj, ez a mag. A kiviteli-tervek utjai azonban elágazok. gróf Károlyi Sándor vezetése alatt a nagyobb csoport úgy véli a gazdakörök eszméjének megvalósulását, hogy a már létező szövetkezetek kerete bővítették ezen ággal is, mert a községek szocialis érzékkel és tehetséggel bíró elemei és vezetői úgy is a szövetkezetben vannak lefoglalva, kik ezen keretben a vezetésük alatt álló érdekeltséget azon irányban is foglalkoztatnák, mely a gazdakörök céljait képezi.

A másik, a kisebb rész, ezt kivitethetlenné tartja, amennyiben a fenálló szövetkezetek belső tartalmát nem látja egészen egy természetűnek a gazdakörök lényegével. Egy legkisebb töredék, inkább egy-két merkantilista, azért nincs az első terv mellett, mert — mitől mi a szavakból kivesszük — nem óhajtanak a szövetkezeteknek új gazdasági sulyt, vagy új szankciót adni. Ezen vélemény-elágazáson mult az eszme határozottabb kidomborítása.

Elkésést látunk az alakítás módozataira nézve abban is, hogy míg egy rész a szabad társulás mellett áll, a másik rész egy kis kényszerből sem riadna vissza; a közigazgatási közegek bevonásával bizonyos szint szeretne azoknak kölcsönözni.

Ha az itt vázolt stadiumban levő törekvésekhez azzal az őszinteséggel szólunk hozzá, melyet az ügy fontossága megkövetel, ki kell jelentenünk, hogy az itt említett módozatok közül egyik sem fog érdemleges eredményekhez vezetni, míg a másol rejő bajokon nem segítünk.

A szövetkezetek keretében alakított gazdaköröknek azért nem merünk nagyobb sikert jószolni, mert azoknak tagjai, ha mindjárt nagy részben kerültek is ki a gazdálkodók osztályából, a mai sivár viszonyok közt sehogysem alkotják az ugynevezett gazdaközöniséget. A fennálló községi, mezőrendőri stb. stb. hivatalos és félhivatalos intézkedések, a gazdák lélekbenjáró ügyeit a községi hivatalos élethez láncolják. A hivatalos község pedig, mely épen a vezetőül felajánlott közigazgatás alárendeltje, nemcsak hogy nem támogatja a szövetkezeti eszmét, de annak legtöbb helyen halálos ellensége. Nem tudjuk, miért? Talán fél e csecsemőtől, mint Herodes az új gyermekek-királytól, vagy tudja a legfelsőbb politikai és közigazgatási hatalmasságok irányzatát, mely bármennyire véteik is tagadásba, agrár-ellenes, még inkább keresztény-ellenes. Már pedig helyes szövetkezés, helyes szocialis működés más alapon, mint keresztény alapon, nem orvosságot, hanem mérget fog a társadalom testébe bevinni.

Azonkívül sok oka van annak is, hogy szö-

gött; Benkő a Gaga kisasszonyt, Gyomay pedig Ducit kisasszonyt vezette az étterembe. (Hogy nem fleamodott ki a keresztmamájuk nyelve, mikor bediktálta ezeket a szeccszószó neveket.) A lányok lekötélő nyújassággal fogadták a kopasz gyerekek udvarlását, csak néha-néha váltott egy pillantást Gaga kisasszony egy kis tubákos bajszu medikussal; Ducit nagysám pedig egy ifju óriással, az oroszlánsőrényű zeneszerzővel törődött egy kicsit. Szegény leányok! A mama rájuk parancsolt, hogy állandóan a háziurakkal foglalkozzanak; csak ezek tudnának a kétszázholdas maradék-birtokra egy szép kastélyt varázsolni.

Asztalbontás után Gyomay a dolgozó szobába ment. Benkőt már ott találta. Egy rokokóstilű zsánerképet nézegetett ellágyult, ábrándos arccal. Az alkori divat fehér parókái alatt nem lehetett a fej kopaszágát észrevenni.

— Úgy látom, kedves öregem, még nem tartod későnek az időt.

— Hát észrevetted Tónikám? — felel amaz pirulva. — A jó lsten tudja, talán mégse késő. De én is láttam ám valamit, Ducit kisasszony... — No igen, igen! Bevallom.

Könnyezve ölelik meg egymást, és amíg a diván két sarkában édes ábrándokat szó a két vén gyerek, a társalgóban Gaga és Ducit kisasszonyok vidám kacagással számolnak be a tubákos bajszu medikusnak, meg az oroszlánsőrényű zeneszerzőnek a kedves házigazdák boldogságairól.

Hónapok óta pezseg már a zajos vigság az addig csöndes szobákban. A vendégek mind jobban-jobban otthonosan érzik magukat, a két öreg

meg lassankint belefásul a haszontalan dinomdánombá. Nem így, nem ezt akarták ők. Igaz ugyan, hogy Sennyey mama, látva az aranyhalcskák gyámoltalanságát, alkalom adtán beadta az édesizű pilulákat, hogy ilyen, meg olyan vót szeretne ő magának: csöndes, szorgalmas, józan embert, mint például Benkő úr, vagy Gyomay ur. De a két öreg csak nem állott kötélnék.

Tavaszfélrel már elég volt a jóból. A lányok különösen panaszkodtak, hogy ők nem bírják már ezt a lump életmódot. Hogy tehát megmeneküljenek kissé az emberektől, lementek a Rivierára, innét a Comoi tóhoz, ahol egy csöndes falusi szállodában végre egyedül maradt az öregek köztársasága. A szép vidék tette-e vagy tán az, hogy végre ismét csak négyen voltak, mint azelőtt, eieg az hozzá, hogy a két öreg-gyerek kezdett felüdülni a nyomasztó hatásból, amelyet a zajos életmód, a fiataltság tüntető túlkapásai gyakoroltak rájuk. Eleinte külön-külön csatangoltak az erdőkben, a virágos réteken, ezután együtt, azután négyesben. Elkkorra már jobb kedvük volt, mint valaha, mert a lányok vidámak, pajkosak voltak a boldogságtól, hogy nem kell azzal a százezü szörnyeteggel, amit barátságos estélynek csufolnak, szóbaállani, mindenik fejnek az ostobaságait meghallgatni, mindenik fejnek egy üres semmiséget mondani.

Csak egyszer bústultak a lányok, mikor a Sennyey mama levelét olvasták. Ez az élelmes néni ke megtudta az irodában, hogy merre tartózkodnak a főnök urék és előlegezett anyai szeretettel írta meg a gyerekeknek, hogy Gagicma meg Ducika odáig vannak a szomorúságtól, hogy a kedves Benkő és Gyomay urakat nem láthatják;

unos-untalan kéri őt, a mamát, vinné őket is a Comoi tóhoz.

Úgy megijedtek a szegények, hogy akár a Ganges partjaira vitték volna bátyjaikat; az ő finom lelkük jobban megérezte a gyerekeket fenyegető veszedelmet. Az utazásból azonban már csak azért sem lehetett volna semmi, mert egy kis baleset jött közbe.

Egy egész napos kirándulás alkalmával először zivatár érte utól a társaságot és miután előbb bőrig áztatta őket, beszorultak egy kis csöszvityillóba. Mire innét hazajutottak, szegény Emma, a Gyomay huga, alaposan meghűlt. Nagy szorongás szállta meg a többi három szívet. Ejjel-nappal váltogatták egymást a virrasztásban, Benkő azonban egy órára sem mozdult el a betegágytól, pedig az orvos biztosította őket, hogy két hét múlva fölgyógyul a beteg.

Huga Gyomayval éppen künn sétált, hogy fölüdítse kissé magát az éjszakai virrasztás után; csak ő, ő nem érezte magát fáradtnak. Úgy elnézegette azt a lázban égő szép arcot. Szegény leány, miért nem ment ez férjhez? Hiszen megethette volna. A mindenben szerény, igénytelen teremtés, mért volt épen ebben a kérdésben oly válogató? Hiszen — most tűnik csak igazán föl előtte — sokan kérték már a kezét és ő mind csak azt hájtogatta, nem akar férjhez menni. Vagy tán neki is késő? Nem, az nem lehet! Ez a jó-ságos arc, az a szép lélek, a mi mögötte lakik, odaadó, nagy szerelmét érdemel. Hisz Emmát mindenki szereti; ő is... itt valami jóleső melegséget érzett szívében. De nini, a beteg nyugtalankodik, ledobja a borogatóst. Benkő vissza

vetkezettek alakítása nem mindenütt lehetséges. Vagy egyáltalán nem találkozok önzetlen vezető, vagy ha van és megmozdul, ellene az egész Acheron is megmozdul, s ha van bátorsága a küzdelemre, csak félkarjával törheti az utat, mert a másikkal a hátul csattogó fogak ellen kell védekeznie egyébként teljesen magára hagyottan. A gazdasági képviselőt megteremtése tehát a szövetezettek útján, míg ezek a viszonyok meg nem változnak, szerintünk csak szifizuszi munka lenne aránytalanul kis sikerrel. A másik irányzat, mely a hivatalos vármegye, s általában a közigazgatás bevonásával, sőt bizonyos hivatalos kényszer útján akar gazdasági érdekképviselést teremteni, gazdaköröket alkotni, teljesen elhibázott gondolat.

Hogy az ugynevezett kényszer eredményeit előlegezve bemutassuk, utalunk a mezőrendőri, erdőkezelési, faiskolai, selyemtenyésztési stb. hivatalos öröklődésekre. Az elsőnek megfelelő végrehajtásáról alig tudunk valahol, a többiek a gazdaközönység nyögnek, zsarolásnak tekintik s az ugynevezett „felügyelőktől” semmit sem írtók kevésbé, mint a végrehajtótól. A magyar ember előtt leggyűlöttebb ur a „muszáj.” Pedig ezek is gazdasági dolgok, még pedig a gazdálkodók egészen közös dolgai. Mi lenne az oly törekvésekkel, melyek a gazdák önálló független tulajdonai, vagy jogai körül akarnának „kényszerrel” keresztül vinni akármiféle hasznos haladást? Keresztül vihetik, de gazdakörrel és képviselőkről ne álmodozzanak.

Arról van itt szó, hogy a gazdaközönség felértse érdekeit, kihasználja erejét és jogait a saját anyagi és erkölcsi emelkedésére. Sőt gróf Károlyi Sándor, akinek szíve, esze és jelleme előtt mindannyian kalapot emelünk, így mert beszélni: „Foglalkozzanak azzal is, amire a falunak szüksége van, támogassák egyes ember ügyeit is; a jobb administráció közigazgatási hivatalnoknak, az adóhivatalnak, a jegyzőnek vagy bárkinek a cselekvénye, a mely némely embert károsít.”

No hát, ha hivatalos kényszer és maga a kényszert alkalmazó közigazgatás fog gazdaköröket alakítani s azokban prezideálni, akkor mindketten szép foglalkozásokról eleve mondjunk le.

akarja tenni, de az megragadja forró kis kezével: — te vagy az János, tudom, érzem. Tudod-e, miért nem akartam férjhez menni, tudod-e, miért nem kell a társaság, a minék te nem kellesz? Mert szeretlek, nagyon szeretlek téged, a te becsületes, a te nemes szívedet, te szegény, te jó gyerek! — Az öröm, a fájdalom úgy belekap a szegény ember szívébe, hogy maga is nedves szemmel nézi a lázbetegnek csukott pillái alól előszívargó könnyeket. Mámoros boldogsággal telik meg a nagy úr, a mit eddig szívében érzett. Most már csakugyan nem késő!

Gyomay kissé izgatottan lép a szobába, de Benkő nem engedi szóhoz jutni. — Édes Tónikám, add nekem az Emma kezét. Én vén számár csak most jövök rá, hogy senkit se tudnék úgy szeretni, mint őt.

— Szívesen, te meg Ilust add nekem.

Földérül, majd meg elborul a Benkő arca. — Az már nem járja Tónikám, te most egy nagy áldozatra szántad el magad, a mit azonban Ilus és én nem fogadhatunk el.

Gyomay elkacagja magát, a nyitva maradt ajtón pedig Ilus siet be, egyenesen a Gyomay karjába.

— Látod!

A szegény beteg ezalatt tovább álmodik, ifjuságról, szerelemről és a mig völgyénye rálehel a lázas ajakra első csókját, tovább suttog: János, édes János

Szilvesy Ferenc.

Csak szabad társulásról lehet szó, mely itt egyedül helyes és a ma szokásos, mindent feliszívó autokratikus irányzattal szembe kell állítani az önállóság iskoláját, nem gyámkodásra, hanem nagykorúsításra van a gazdaközönségnek szüksége, nem az élehetlenségét kell védő üveg alá rejteni, hanem az élelmeségét felkelteni.

A midőn az OMGE ezen nagy érdekességű tanácskozmányát a magunk részéről bírálat tárgyává tesszük, nem elégszünk meg azzal, hogy az abban felszínre került tervek és vélemények felett negative mondunk ítéletet, mert bírálmi sokkal könnyebb, mint a megbíráit terv helyébe jobbat állítani, hanem szeretnénk a magunk részéről is hozzájárulni a könnyebb sikerhez. Lehet, hogy a mi tervünk sem állja meg a bírálat tűzét, de talán használ az eszme kiszélesítésében.

Mi elsősorban fenntartva a szabad alakulás elvét, országos, egyöntetű hálózatot ugy képzelnénk, hogy a községi, megyei és országos gazdasági egyesületi képviseleti uton jutott összefüggésbe.

Az OMGE. erre nézve bírja az erő és képesség minden kritériumát. Nem mondhatjuk azonban ezt a megyei gazdasági egyesületekről. Ha rövid egy-két szóval akarjuk azoknak állapotát leírni, azt kell mondanunk, hogy azokból hiányzik maga az élet, mert hiányzik nemcsak az arányos erő, de a működési kör helyes körvonalai is, de sőt a működés iránya is.

A megyei gazdasági egyesületek, nem ugyan kivétel nélkül, de jórésben felfelé pazarolják erőiket. Inkább akadémikus, inkább „nagyban” mozgó, országos, kormányzati stb. ügyekben fárasszák képességeiket; „fel” irnak, de „le” nem; tapasztalataikat közlik felfelé, a nélkül, hogy azt alulról kellő bőségben törekednének meríteni; képviselnek a nélkül, hogy mandátumot törekednének szerezni. Ezen körülményt a vérszegénységnek tulajdonítjuk, mely abból állt elő, hogy a megyei gazdasági egyesületeknek gyökere a levegőben lóg s nem ágazik a gazdaközönség testébe. Képviselve kellene ott lenni, de *életlen képviselőkkel*, a nagybirtokos, a kisbirtokos osztálynak, a parasztságnak egyaránt; ott kellene látnunk különösen azokat a faktorokat, kik a szívükön hordozzák a gazdaközönség, általában a föld népének boldogulását, kik akarnak, és tudnak is lelkesedni nem csak szóval, de tettekkel küzdeni a közjóért önerdek nélkül. Ezek helyett ott „szereplőket” találunk inkább, mint működőket, s így inkább szereplést, mint működést. De mint mondtuk, ezt a vérszegénységnek tudjuk be, a melyen első sorban kellene segíteni, azok új, praktikus szervezése által. A szervezet célját és fundamentumát természetesen a falusi körök élete és tartalma képezi, a miről most tulajdonképen szó van.

A mi szerény véleményünk szerint sokkal könnyebb a magyar gazdával boldogulni, ha régi gunyájában tanítjuk ki új dolgokra. Talán nincs arra egészen szükség, hogy e konzervatív elemet a nála nehézkesen menő új szervezkedésre egészen új alapokon vigyük, mikor oly intézményekre is akadunk, mely régi, bár rokkant, de mégis meglévő, s teljesen jól kiépíthető fundamentumot ad a szervezkedéshez. Ez volna a minden községben fennálló, ugynevezett „*gazdaközönség*” testülete, melynek most elnöke rendszerint a bíró, legtöbnyire ugyan az a pénztárnoka is, vezetője pedig a falusi jegyző volna, ha ugyan vezetésnek mondható a kegyelemből összeüthető számadás és a tehetetlenségnek hidegvérrel való végig mosolygása.

Ez a testület üti-veti az apa-állatok ügyét,

az erdő dolgait, a legelő kérdést, a nyomásos, vagy szabad gazdálkodás kérdését, a dülökutak, vízjárások stb. stb. közös érdekű gazdálkodási dolgok mivoltát. Persze, hogy miként intézi, arról jó lesz hallgatni mindaddig, míg tettekkél nem akarunk rajta segíteni. Csak annyit mondunk még róla, hogy a sajátságos autonomia keretében nem tartozik se földbirtokos, se gazdatiszt, se lelkész se tanító, sem semmi szakértelemmel bíró gazdálkodó, csak a jegyző türeik meg ott, mert ugyis az diktálja elő a paragrafust, az ösmeri az erdő, meg a faiskola-felügyelő urakat, az tudja ezeknek napidíjait és ahhoz jönnek a levelek a megyétől, meg az országtól.

Hát mi először ezen intézményre vetjük tekintetünket, mert benne alkalmas romot, legalább fundust látunk az új építkezésre és ha erről megfeleledkeznek, ez az intézmény a maga élehetlenségében is örökös akadály volna egy, ezen kívül felállított gazdakörnek, mert ez a végrehajtási foruma a falu minden gazdálkodási dolgának s azt megszüntetni, romjait elhordani alig lesz képes az új gazdakör.

Tudnunk kell még azt is, hogy ez a „*gazdaközönség*” nem egy a hivatalos községgel, sőt attól a maga nemében független. Ha tehát ezen meglévő keret országosan egyöntetű, nem üres, hanem életrevaló tartalommal töltönnék ki; ez a kis autonómiát helyes alapszabályzattal, a megkívánható jogokkal látnánk el, testébe az értelmiség szakértő elemét bevonnánk, élére szocialis tevékenységű tényezőket tennénk, az annyira óhajtott gazdakör testét öltene és kész az érdekképviselő. Ez ami véleményünk, melyet nem vitákból, hanem a nép között szerzett közvetlen tapasztalatokból merítettünk.

Az ily módon létrehozott gazdakör nem lesz egészen kezdő, mert némi jövedelem forrásai vannak, nem lesz hajléktalan, mert eddig is a községi tanácssterem volt otthona. Ha helyesen önzetlenül és mindenekelőtt az ugynevezett kényszerkeretől függetlenül működik, vagy maga fog szervezettek alkotni, vagy a meglévőket testvéreknek tekintik, azok hatalmas támogatását fogja élvezni. Véleményünk szerint a meglévő olvasókörök, vagy még inkább katolikus körök sem lesznek mostoha testvérei, sőt inkább az ezeket átlengő tiszta keresztényi szellem és irány, s az azokban terjesztett vallásos és általánosabb társadalmi eszmék nemesítőleg vitetnek be a gazdakörök tisztán gazdasági életébe is. Ezekkel számolni kell, s rájuk számítani lehet.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

A „Fejérmegyei Napló” immár a IX. évfolyamába lépett. Nyole éves mult áll hátunk mögött s az eredmény, a mit a keresztény sajtó legnehézebb napjaiban kivívtunk, erőt ad a jövőre nézve, hogy a nemes, ideális célt mindig fokozottabb lelkesedéssel szolgáljuk. Nem pénz, nem hiu dicsőség, nem önös érdek volt rugója munkásságunknak, egyért küzdöttünk a multban, küzdünk a jelenben s küzdeni fogunk a jövőben is s ez a keresztény Magyarország. És mert ezt a célt manapság egy párt szolgálja a politika mezején: a néppárt, kötelességszerűleg vele tartunk, harcolunk a harcolókkal s legjobb tehetőségünkkel, a becsület, az igazság fégyvérvével mérkőzünk meg az ellenfelel.

Politikai szempontból tehát a néppárt

programja képezi azt a vezérfontalat, mely irányítja működésünket. Mint társadalmi lap mindenben és mindenkiel szemben lapunk az igazságot szolgálja. Minden lehető elkövetjük, hogy az olvasóközönségünket érdeklő eseményekről híven és kimerítően beszámoljunk, akár helyi-erdeki, akár országos vagy világeseményről legyen szó. Vezéreiknek irányt adnak a közönségnek a közügyek terén, avatott tollból eredő tárcáink a nemes szórakozást célozzák.

Kérjük tehát előfizetőinknek további szíves pártfogását s lapunknak minél szélesebb körben való terjesztését.

Előfizetési díj:
 Egész évre 12 kor.
 Félévre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.

Tisztelettel

A „Fejérmegyei Napló”
 szerkesztősege és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

— **A székesfejérvári „Jótevény nőegylet” f.** hó 6-án d. u. 3 órakor a városi lakarekpenztár helyiségében tartja rendes évi közgyűlést, melynek tárgyai: 1. A múlt évről szóló elnöki jelentés. 2. A múlt évről szóló pénztári kimutatás előterjesztése. 3. Tiszttakar és választmány három évre szóló megválasztása. 4. Egyéb indítványok és felmerülő ügyek tárgyalása. A meghívón jelzett névsor szerint az egyletnek jelenleg 41 alapító, 226 rendes és 29 pártoló tagja van. A választmány tagjaira megejtendő választásnál csak a személyesen beadandó szavazatlapok érvényesek. Az egylet alapító és rendes tagjai bírnak szavazattal.

— **A gyermek büne.** A mányi vérengzésről már beszámoltunk lapunk legutóbbi számában, újabb az eset részleteiről tudósítunk a következőket írja: Kicsibe mult ugyanis, hogy Németh János jómódu földműves, drágalatos hitese és fia által ellene szőtt összeesküvés folytán a tündező évvel szintén le nem söpörtetett az élet szinpadáról. E családban már régóta békétlenség uralkodik; részint azért, mivel az asszony a hitvesi hűséget soha feltétlenül kötelezőnek nem tartotta s erenyessége rovására — a térj nem kis bosszantására — igen sok mende-mondára okot szolgáltatott, másrészt azért, mivel az öreg Németh tetemes vagyonának egy részét Pista nevű 26 éves fiára idő előtt iratni nem volt hajlandó. Hogy e vizálykodásnak vége szakíttassék, anya és fia egymással szövetkezve, elhatározták, hogy az apát rövidesen elteszik láb alul. Mult hó 28-án délután erre a legjobb alkalom kínálkozott, a mikor is az apa, — mások példájára egy kis büfelejtőre kocsmába távozott; de a mint este 7 órakor — mi rosszat sem sejtve — hazabalagott, biz otthon oly fogadtatásban volt részeműről ősz feje nem álmodott volna. A mint át, lépte konyhája küszöbét, gonoszlelkű Pista fia három jólirányzott revolverlövessel földre terítette; mind a három golyó fejébe furdott s hogy szörnyet nem halt, sőt félgögyüléséhez még remény is van, csakis a családi háboruságban jól megkeményedett koponyájának köszönheti. Az apa már az első lövésre megtántorodott, de, nehogy valamiképen elkerülje végzetét, kedves oldalbordája üstökénél fogva befelé vonzolta, miközben — jól megérdemelt jutalom fejében — az egyik golyó az ő karját is általjárta. Mig Németh János iránt, kit mindenki becsületes embernek ismer,

általános a részvét Mányon, addig a jeles anya és drága csemetéje, Pista, a vaáli vizsgálati fogásban elmélkednek az újv esélyei felett s több mint bizonyos, hogy ez reájuk nézve az emlékezetesebb évek közé fog tartozni.

— **Közzgyűlés.** A vízivárosi kath. kör, f. hó 12-én d. u. 5 órakor saját helyiségében (alsó-királysor) évi közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. Jegyzői jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. Számvizsgálók jelentése s ennek alapján a felmentvény megadása. 6. Esetleges indítványok. 7. Elnöki zárzó.

— **A szövetkezeti törvény reformja.** A kormányhoz közel álló egyik újság azt jelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumban most a *fgyasztási szövetkezeti törvény* reformjával foglalkoznak s az előkészítő munkálatokhoz hozzáfogtak. Ezzel egyideűleg a *hitelszövetkezeti reformmal* is komolyan foglalkoznak az illetékes körök.

— **Magyar pásztorjáték Tárnokon.** Örvedetes dologról ad hírt tárnoki levelezőnk: A karácsonyi ünnepek alatt, majd újévkor négyszer egymásután *magyar* pásztorjátékban gyönyörködött a község lakossága. Fontos dolog ez Tárnokon, mert néhány évvel ezelőtt a tót ajku községben így magyaránv magyarosodásra gondolni sem mertek s így annál nagyobb az érdeme *Pelczner* Mihály plebánosnak s hű munkatársának, *Hromádá* József főtanítónak, a kivel a munkát *L. Ulogh* Ambrus tanító osztja meg közmegelegedésre. A pásztorjáték szereplői iskolás gyermekek voltak s oly tisztán bírták most már a magyar nyelvet, hogy a megjelent vidéki vendégek alig merték elhinni a gyermekek tót származását. A szülők szemébe örömkönyveket csalt a gyermekek szereplése s *Pelczner* plebános nem is mulasztotta el megragadni az alkalmat s a megható ünnepély után rámutatott az örvedetes jelenségre, mely a magyarság érdekében kifejtett közös munkásság legszebb jutalma.

— **A selyemgyár ügye** most végleg eldőlt; addig javítottá ugyanis *Hedrich Gusztáv* az ajánlatot, illetve a szerződés formulát, hogy a város végre is megúnta a gyermekjátékot s kijelentette, hogy újabb változtatás tárgyalásába, illetve újabb engedmények adásába bele nem bocsájtkozik. *Hedrich* úr bizony játékok üzött a várossal s mikor látta, hogy a kis újját a város szívesen nyujtja, az egész kezét kívánta; ez azonban nem sikerült s *Hedrich* úr most már végleg lemondott a selyemgyár tervezettségéről. Jól van, úgy sem bíztunk benne! Most már a második gyárral jartunk így pörül. Gyűlésezett, tanácskozott hónapokon keresztül a törvényhatósági bizottság s a vége mindkét esetben az lett, hogy a vállalkozó urak csakis a város zsebére számítottak s korántsem volt céljuk a saját munkásságukkal olyan ipartelepelt létesíteni, a mely a város gazdasági fejlődésére is előnyös volna. Okulhatunk majd a két esetből!

— **Szűkített cseléd.** *Kunoss Gyula* felső kereskedelmi iskolai tanár cselédje, *Hári Mária* egy óvatlan pillanatban ellopta gazdája szekrényéből cselédkönyvét s aztán megszökött. A rendőrségnél az eset bejelentetvén, visszakísértetése, illetve köröztetése elrendellett.

— **A mentőkoci működése.** Felállított 1898. évi szeptember hóban s az év végeig 11 esetben lett igénybe véve beteg szállítás segély nyujtással. 1899-ben futott 87-szer és pedig: beteg szállítás 45, első segély 39, orvost vitt éjjel beteghez berkocsi hiányában 2-szer, vaklármára kivonult 1-szer, 1900-ban futott 123-szor és pedig első segély szállítással 40, beteg szállítás 78, szállítás nem történt, csak első segély 3 esetben, orvost vitt 1-szer, vaklármára 1-szer vonult ki. 1901-ben futott 222-szer, beteg szállítás első segélylyel 107-szer, csak beteg szállítás 111, szállítás nélkül első segély 1, orvost vitt 2-szer, téves jelentés folytán 1 esetben. Összes tevékenysége: 443 eset. Örvedetes ujitásként jelezhetjük, hogy ez év január 16-tól kezdve már két kocsi áll a mentők, illetve szenvedők rendelkezésére.

— **Haláló zás.** *Tóth Nándor* és neje, valamint gyermekei fájdalommal szívvel tudatják nagynénjük özv. *Őrsi Tóth Sándorné* szül. *Bogosich* Karolinnak élete 75-ik évében a halotti szentségek ájtatos felvétele után bekövetkezett elhunytát. A drága halott hült tetemei 1902. január hó 5-én délután 3 órakor fognak a r. kath. vallás szer-tartásai szerint a Bástya-utca 2. sz. a. lakásról a Szedreskertirli sírkertben nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent-mise-áldozat 1902. január hó 8-án reggel 7 órakor fog a helybeli székesegyházban a Mindenhatónak bemutatattni. Székesfejérvárott, 1902. január 4-én. Áldás és és béke drága poraira!

— **Tolvajlás.** Szinte alig híhető, hogy ezt a rendes rovatot nélkülözhetnők a téli időny alatt. Nap-nap után hírt kell adnunk egy, sőt több lopási esetről is. Legutóbb Erdősi Jenő nyug. gazdatiszt kórház-utca 8. sz. alatti udvarán jártak a hivatalos vendégek, a kik az udvarra kirakott bútordarabok közül emeltek el két nádfonású széket. A gyanu a medvetáncolatokat terhelte s a rendőrség meg is indította ily irányban a vizsgálatot, a székeknek azonban nem akadt nyomára.

— **Felülfizetések — köszönetnyilvánítás.** A „Polgári dalkör” által tartott hangverseny alkalmával a következő felülfizetésekkel mozdították elő az anyagi sikert: *Kiss Antal*, *Belák Ignátz* 4—4 kor. *Kristóf Károly* 3 kor. 40 fil. *Ungváry Béla* 2 kor. 40 fil. *Hollósy Ferenc*, *Rostásy Szabó Rezső*, *Szigethy testvérek*, *Schwalm Wiktor* 2—2 kor. *Kronhoffer Antal* 1 kor. 40 fil. *Lasits István*, *Gesztesi András*, *Szabó József*, *Grotz Kálmán*, *Körösy Gyula*, *Kolman József*, *Berveiller János*, *Sztupa János*, *Koháry József*, *Steinmetz Ferenc*, *Jámbor János*, *N. N.*, *Hesz Józsefné*, *Bilkei Ferenc* 1—1 kor. *N. N.* 60 fil. *Emhecht János*, *Kováts György*, *N. N.*, *Teodorovits Ferenc*, *Marschall Lajos*, *N. N.*, *Térneg János*, *N. N.*, *Juhász Péter*, *Pollák Armin*, *N. N.*, *Sztupa István*, *N. N.*, *N. N.*, *Reichard Károly*, *Pető N.*, *Vida Pál* 40—40 fil. *Grosz Adolf* 30 fil. *N. N.* 20 fil. Összesen: 45 kor. 10 fil. A felsorolt adományokért hálás köszönetet mond az *Elnökség*.

— **A szalócsüzet belülről.** Megirtuk annak idején, hogy *Klein Jakab* nagy-perkátai szatócás üzletébe karácsony éjjelén betörték s onnan dohány és szivarneműeket s egyéb apróságot elloptak. A feljelentés után azonnal megindította a nyomozást a csendőrség s csakhamar sikerült a tetteseket elfogni *Nagy József*, *Ujfaluasi Mihály* és társai ottani lakosok személyében, a kik ellen miután tettüket beismerték, a helybeli kir. ügyészségnél bünvádi feljelentés tétetett.

— **A sebes hajtás halottja.** E cim alatt már foglalkoztunk azzal a halálós végű szerencsétlenséggel, mely *Kelemen Julianna* életébe került. A hullát tegnap felboncolták s konstatálták, hogy a halál közvetlen oka mellkas-zúzódas, illetve belső elvérzés. A halál bekövetkezését siettetette, illetve nagyban elősegítette az áldozat előrehaladott életkora s beteges volta. Ezen körülmények enyhítik a vigyázatlan kocsis, *Medovits Ferenc* helyzetét, a kit épen ezen lényeges okok figyelembe vételével már szabadlábra helyeztek s ellene a bünvádi eljárás — mint halljuk — gondatlanságból okozott testi sértés miatt fog megindittatni. Az elhunyt nőt ma temették el a rokonok és ismerősök nagy részvéte mellett.

— **A bodajki vásárt** rendes szokás, illetve az engedélyezési okirat szerint f. hó 6-án kellett volna megtartani. Ámde, mert a vásár napja összeesett *Vizkereszt* ünnepével, Szentiványi *Károly* ottani plebános ama kérelemmel fordult *Huszár* Ágoston alispánhoz, hogy a vásár elhalasztása iránt a miniszteriumnál a kellő lépéseket megtegye, *Hászár* alispán készséggel teljesítette a kérelmet s a miniszter távirati uton értesítette a hatóságot, hogy a vásárt a következő napra, vagyis f. hó 7-ikére halasztotta el. Mint halljuk, ez ügyben ma az alispánnál járt a községi jegyző s jónak látta nem tetszését kifejezni a vásár elhalasztása miatt, indokolozván fel a vásár elhalasztásából a községre hármló anyagi károsodást. No de hát szerencse, hogy még nem a jegyző urak diktálnak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jóbarátok és ismerősök, kik szeretett jó rokonom végtessegen megjelenni kegyesek voltak, fogadják ez utón is leghehább köszönetünket. *Szepesy Gézáé.*

— **Iskolakérdés.** A felsővárosi ovoda karácsonyfájára kegyesek voltak adakozni a következők: Tamás Vilmos 6 k., K. Horváth István 4 k., Dornis István, Tomann Antal, Szalay József 1—1 k., Gremperger István, Scheirich Antal, Reichard Tamás 2—2 k., Krencz Ignác 3 k., Kuti Márton 20 k., Szuborits Jenő 6 k., Mayer Károly 4 k., Szeicz Győző 2 k., Chay Antal, Kéri Ferenc 60—60 f. Bilkei Ferenc 1 k., dr. Klauz György, Streit Ferenc, Veihinger Sándor, Say Ferenc 2—2 k., Hermann Károly 1 k., G. E. 3 k., özv. Molnár Andrásné 60 f. N. N. 10 k., Töltényi 2 k., Schlamadinger Gy. 1 k., özv. Madaras Lipótné 5 k., Emhecht József 1 k., Udvardy Jánosné, dr. Szabady József 2—2 k., Bernáth József 40 f., Felber Géza, Gönczöl Antal 2—2 k., N. N., N. 40—40 f., Angeli István 1 k., Csurgai Horváth János 40 f. özv. Mann Józsefné 2 k., Farkas Mihály 40 f., Játh Erzsébet 50 f., Ackermann József 1 k., Jeskó Katalin 20 f., Marschall Mátyásné, Ertl Mária 1—1 k., Elbert Antal 60 f. Havranek Jánosné 2 k., Karl Józsefné 5 k., Kovács Károly 2 k., Bernát Pálné 80 f., Felmayer István és fiai, Say Viktor altábornagy 2—2 k., Kovács Sándor 1 k., N. N., Eisenbarth, Pásztori Sándorné 1—1 k., Weber Károly, Flits Miklós 2—2 k., Reé Istvánné, Klöcker József, Plossek Ferencné 1—1 k., N. N. 20 f., N. N., 1 k., N. N. 40 f., Tóth Aladár 1 k., N. N. 2 k., N. N. 1 k., N. N. 20 f., Karl István 2 k., N. N., Havranek Anica 1—1 k., Simon József 40 f., N. N. 10 f., Tonházy Gyula 4 k., N. N. 2 k., Móna János 20 f., Héjji Mariska, Székely Mariska 1—1 k., Heller Etelka és Margit 1 k. 20 f., Gebauer Jancsi és Pista 1 k., Nagy Feri és Pista, Varga Teruska, Farkas Böske, Fekete Pista és Feri 80—80 f., Schäfer Pista, Almásy Jancsi és Mariska, Cziráky József, Fresli Nánika, Csóri Mariska, Fister Imre, Lics Juliska 60—60 f., Meier Mariska 50 f., Brunner Böske és Jani 46 f., Takács Ferike, Pinke Jani, Hirschl Katica, Nemes Böske, Balog Mariska, Fischter Mariska, Nagy Mariska, Tujner Ilonka, Antal Józiska, Seizld Józsi, Tóth Gyula, Hege-düs Katica és Mariska, Riegler Feri, Fekete Mariska 40—40 f., Reiber Jancsi és Mariska, Peresztégi Annus, Tillingger Józsi 20—20 f., Almásy Katica és Nánika 1 k., Bakos Pista, Magyar Mariska 40—40 f., Bognár Nánika, Bern Jóska, Csurgai Horváth Tera 20—20 f., Angeli Béla 30 f., Vendég Tera 10 f., Tillingger Józsa 20 f., Re-pok Imre 10 f., Péter Terike 40 f., Lits Ferenc 60 f., Peresztégi Irma és Pista 40 f. Klein Róza 1 k. Összesen 163 kor., 44 fillér. Lichtneckert Antalné urnó volt szíves különféle dli gyümölcsöt stb. küldeni. Mindezen adományokért hálás köszönetét nyilvánítja az ovoda nevében *Kovács Károly* pénztárnok.

— **A hülsen kedves.** Rossz nyelvek beszélik, hogy özv. Jávor Józsefné az özvegyi fátol dacára sem volt nagy barátja az egyedülletnek s mert a farsang éveken át mostohán bánt vele új férj dolgában, segíteni akart a bajon s szívesen látta oldalán a még alig 22 éves Knapp Józsefet, a ki pedig egyébb szorakozás és elfoglaltság hiányában nem vetette meg az asszonyt segítő jobb-ját, viszonzásul adván érte szavakban kifejezett szívbéli vonzalmát. Az ismeretség lassanként jóbarátsággá fejlődött s a bizalmas viszony zavar-talan élvezete inyére volt teljesen az özvegy menyecskének. Az ideális szemponttal azonban a gavallér sehogy sem volt megelégedve, finánciális alapokon iparkodott a benső köteleket erősebbé tenni. Ugy is lett. A gyümölcsárús Julia mellett így lett Knapp elárústitó Rómeó. Narancs, citrom, s egyéb déli gyümölcs árulgatása volt most már a napi foglalkozása, de vagy az asszonyt, vagy a foglalkozást nagyon megúnhatta, mert f. hó 2-án a gavallér eltűnt és vele együtt eltűnt Já-vorné 16 kor. narancs pénzé, dupla fedelű ezüst órája is. Most már a rendőrség vette kezébe az ügyet s keresi a hütlenné vált kedvest, a ki valószínűleg valamely kétes hírű nő kíséretében távozott érzékeny bucsu nélkül az ősi fészekből.

— **A bizalmas roton.** Vinicai József sórpince-utca 8. sz. alatti lakos a múlt év július havában egy nem épen kedves vendéget volt kénytelen szívesen látni otthonában. Feleségének rossz utra tévedt testvéré, Németh Erzsébet volt a váratlan vendég, a kinek azonban inkább eltűnése volt váratlan s hogy még érdekföldtek is a kedves rokon után, annak igen egyszerű oka volt: hiány-zott a szekrényből 84 korona készpénz és ruha-nemű. A leány most Budapesten került ellentétbe a hatósággal s ott küldt az itteni bűne is. Ide kísértetik.

IRODALOM.

— **A kereszténység története hazánk mai terüle-tén a magyarok letelepedéséig.** Irta dr. Balics Lajos. Budapest. 1901. 8-rét, 319 lap. A Szent-István-Társulat Tudományos és irodalmi osztályának kiadása. Ára 7 korona. Balics Lajostól a Szent-István-Társulat kiadásában régebben már három vaskos kötet jelent meg a római katolikus egy-ház történetéről Magyarországon. Jelen kötet, bár magában önálló, mégis amannak mintegy a be-vezető részét képezi, a mennyiben arról szól, hogy mily vallásos viszonyokat találtak őseink bejövételükkor hazánk mai területén és amikor nemzetét a keresztény hitre térítette. Szerző elő-tűnk fekvő munkája éppen azért sok olyat tar-talmaz, miknek tudása nélkül a további esemé-nyek csak nehezen érthetők. Földolgozott benne minden tárgyra vonatkozó eddig megjelent ada-tot; előadása kellemes, lebilincselő, iráiya szépen folyó, magyaros. A díszes kiállítású kötet meg-rendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadó-hivatalában, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28 b.

— **Az Őrkímádás II. évfolyamának decem-ber havi füzeté megjelent.** A jelen füzet a kö-vetkező jeles dolgozatokat tartalmazza: A kis Jézus az Oltáriszentégen. — Drága vendég. — Az Oltáriszentség szelleme. — Sacris solemniss. — Az Oltáriszentség irodalma. — Jézus Krisztus megismerésének és szeretetének indító okai. — Az egyházi kellékek anyagáról és alakjáról. — A szentmiseáldozat, papi szolozsma és a liturgikus ének. — Garcia Moreno köztársasági elnök. († 1875.) — Oltáregyesületi ügyek. — Emléke-dés a legfőbbeseb Oltáriszentségről. — Iroda-lom. — Hirdetések. A lap előfizetési ára egész évre 3 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal Bud-apest, IX. Rákos-utca 5. sz.

Anyakönyvi statisztika

1901. évi december 28-tól 1902. évi január 4-ig.

I. Születés.

Született: 15 fiu, 11 leány. Ezekből törvé-nyes fiu 12, leány 11, törvénytelen fiu 0, leány 0. Halvaszületett 2 törvényes fiu, 1 törvénytelen fiu. Összesen: 26.

II. Halálozás.

Elhalt: 4 fi, 4 nő. Ezekből 5 éven aluli törvényes fiu 3, leány 2, törvénytelen fiu 0, leány 0; 5 éven felüli fi 1, nő 2. Összesen: 8.

E szerint a születés a halálozást 18-cal mulja felül.

Elhaltak: Kalmár József és Horváth Katalin halva született fia, Ráchevy 1209. sz. — Gott-hárdy János, rom. kath., kisbirtokos, 38 éves, végelgyengülés, Sütő-utca 15. sz. — Gotthard Julianna, ev. ref., házi cseléd, 42 éves, hajadon, kimerülés, Szent-György kórház. — Márton Jó-zsef, ev. ref., 11 napos, veleszületett gyengeség, Szömörce-utca 16. sz. — Nyikos Erzsébet, rom. kath., 10 napos, gyomor- és bélhurut, Olaj-utca 43. sz. — Barkóci Rósti Mária, rom. kath., 16-kepzés, hajadon, 90 éves, végelgyengülés, Vö-rösmarty-tér 8. sz. — Ländler Izidor és Veisz Lina halvaszületett fia, Háltér 9. sz. — Szatmáry Katalin halva született leánya, Rác-utca 39. sz.

Kihirdetés.

Antal János, kisbirtokos és Cseh Erzsébet (Székesfehérvár). — Licsi Imre, földm. napsz. és Osztoit Katalin (Székesfehérvár). — Varga Ist-ván, földm. napsz. és Kolmer Julianna (Székes-

fehérvár). — Vig István, kisbirtokos és Bognár Mária (Székesfehérvár). — Paulusz András, földm. napsz. és Slezik Erzsébet (Székesfehérvár). — Máhr Ferenc, kisbirtokos és napszámós és özv. Pallag Ferencné szül. Szízenstein Borbála (Szé-kesfehérvár). — Spráncz Alajos, cipész és Szalay Erzsébet (Székesfehérvár). — Reichert József, ven-dégfogós és Arany Katalin (Székesfehérvár). — Pap János, kisbirtó (Küngös) és Druckensitz Katalin (Székesfehérvár). — Csudits István, kisbirtokos és napszámós és Bozsák Erzsébet (Székesfehérvár). — Sapkás István, postaszolga (Budapest) és He-lyes Jolán (Székesfehérvár). — Süveges György, ács-segéd és Kálmán Erzsébet (Székesfehérvár). — Viniczai István, földm. napsz. és Gabrovits Mária (Székesfehérvár). — Farkas Mihály, kisbirtokos és Cser Palkovits Mária (Székesfehérvár). — Komlósy János, kisbirtokos és Radits Julianna (Székesfe-jérvár). — Máhr Ignác, földm. napsz. és Köszegi Julianna (Székesfehérvár). — Osztoit Ferenc, földm. napsz. és Fencsés Julianna (Székesfehérvár). — Szatmári József, kisbirtokos és Stéger Te-rézia (Székesfehérvár). — Takács József, földm. és napsz. és Peresztégy Nagy Julianna (Székesfe-jérvár). — Kiss András, földm. napsz. és Nagy Julianna (Székesfehérvár). — Csizsár Ferenc, kis-birtokos és Polczér Teréz (Székesfehérvár). — Kálmán István, kisbirtokos és Fister Mária (Szé-kesfehérvár). — Mészáros Mihály, d. v. fékező és Szalczgruber Terézia (Székesfehérvár). — Mikó Ferenc, kisbirtokos és Fló Katalin (Székesfe-jérvár). — Pap József, földm. napsz. és Nagy Ju-lianna (Székesfehérvár).

SZÍNHÁZ.

1902. január 3.

Rip van Winkle. Operett. Planquette Róbert szep zenéjű darabja előkelő közönséget vonzott ma a színházba. *Ferenczy* igen rokon-szenvesen játszott, énekszámái is szépen sikerül-tek és messze kiemeltek a többi szereplők közül. Tán ő még jobban meglepődött, mint a közön-ség (hisz el is esett), amidőn a két hegyek kö-zött előbujt egy szerb patriárka és azt mondta, hogy ő nem az, a minék látszik, hanem Hudson kapitány szelleme. Medindító énekszámá alatt egy Hudson-geisztust csinált, a mit mi eddig csak Kiss Samuánnal láttunk. Kedves jelenet volt, mikor *Ferenczy* a kis apróságokkal énekel. Sokan ta-nulhatnak a föllépést ezektől a kicsinyektől. *Huck-stádt* Irén jó lett volna Lisbeth szerepében, jól is énekel, kar azonban, hogy megint nem hajlott a dereka. *Kovács* a polgármester, nemkülönben *Tisztay* a korezmáros szerepében jól alakítottak, de fészkelődött bennük egy kicsit a virtus; ko-molyaknak találták a szerepeiket. Végezőül azt hisszük, hogyha a mindenható a felhőrepet lisz-tes karral szebbnék találta volna, bizonyára úgy is teremtette volna. Tudjuk azt, hogy a vastag vagy vékony karok belisztezése epügy a maszkí-rozás technikájához tartozik, mint a szemöldökök *prolongációja*, de túlságos mértékben alkalmazva föltűnővé válik és a márványszobrokon és gipsz-reprodukciókon látható karokat juttatja eszünkbe, ez pedig hátrányos a lisztes karokra, mert a szob-rok eme részeinek esztétikai értéke messze fölül-mulja az átlag-karokat.

1902. január 3.

Romeo és Julia. Tragédia, felére leszá-lított szereposztással. Dery helyett Havas, F. Lányi Irma helyett Dulich Mariska játszott, ami meg is látszott az előadásban, mert kiesett belőle az erő, vagy mint Pepita mondaná: a lendület. Egyhangú verklézés benyomását tette a szemünk előtt el-vonuló szomorú történet, amelynek egyik pontja cseppet sem volt kevésbé szaraz a másiknál. *Havas* Romeo úgy deklamált, mint a Sturm und Drang Periódé termékeinek legtüzesebb hőse. Nem hittük, hogy szívből beszél, mert úgy a szelidebb, mint a hatalmasabb drámai jelenetektől óriási nyújtózkodásokat rendezett. *Dulich* Julia rokon-szenves iparkodással igyekezett erői gyengeségét pótolni, de nem sikerült, ide orgánum kell, drá-mai orgánum, az meg neki nem adatott. Az utolsó felvonásban, mikor a koporsóban felcúbred, volt a leggyöngyöbb; végeztül úgy halt meg, hogy jó-éjszakát szerettünk volna neki köszönni, mert lát-tuk, hogy csak pihenésre hajlja fejcsékéjét. Mon-

techiné, Romeo édesanyja, a színészpályából gyönyörködött hí társa *Tisztayné* ügyes alakításában. *Tisztay* és *Percel* Mari elég jók voltak. *Kalmár*, (most csak *Páris gróf*) olyan rosszul játszotta kély szerepét, olyan botrányos módon akadt el az utolsó felvonásban, hogy a darab érdekében Havas kénytelen volt őt a közönség gúnymosolya közt nyílt színen leszúrní. Mikor már a főszereplők elpusztultak és a darab a természetrajz színt véget ért, megjelent *Kiss Pál*, aki meleg hangon mondott köszönetet a fából faragott *Montechi* (*Kiss Samu*) és *Capuletnek* (*Árnyay*), amiért berzenkedéseikkel ilyen kitérő darabhoz témát szolgáltatottak. Szól

Jövő heti műsor:

Vasárnap, január 5-én két előadás. Délután 3 és fél óraker: *Kolós diák*. Operette. — Este: *A belyár kendője*. népszínmű.

Hétfőn, január 6-án két előadás. Délután 3 és fél óraker: tanuló ifjusági előadásul félhelyárrakkal: *Bíbor és gyász*. Dráma 4 felvonásban. Este fél 8 óraker: *A nikolai bíró*. Népszínmű, kurucdalokkal és táncokkal.

Kedden január 7-én: felére leszállított helyárrakkal: *Milliók a hó alatt*. Színmű.

Szerdán, január 8-án: *A szokimondó asszony* (Madame Sans Gène). Történelmi színmű. Irta Sardou Viktör

Csütörtökön, január hó 10-én: *A kis alamszi*. Operette.

Pénteken, január hó 10-én: felére leszállított helyárrakkal: *A fekete orvos*. Regényes dráma.

Szombaton, január hó 11-én: Szalóczy Irén jutalomjátéka: *A gésák* vagy: egy japáni tenház története. Operett.

Vasárnap, január hó 12-én: Délután fél 4 óraker, felére leszállított helyárrakkal: *Rip van Winkle* és a kék hegyek szellemei. Planquette regényes nagy operetteje. Este fél 8 óraker: *A nikolai bíró* eredeti énekes népszínmű.

A székesfehérvári kereskedelmi betegápoló-egylet az 1891. évi XIV. t. cz. alapján elismert betegsegélyző pénztártól.

115./1901.

Árverési hirdetés.

Alulírott betegápoló egylet az 1891. évi XIV. t. cz. alapján elismert betegsegélyző-pénztár elnöksége a f. évi december hó 11-én tartott közgyűlése határozata alapján ezennel közhírré teszi: miszerint az egylet tulajdonát képező s a székesfehérvári telekkönyv 5318. számú betétben I. 1-2 sorszárok alatt felvett *Kigyó-utca 21. számú* tehermentes *egyleti házat*, valamint a *leltári összes ingóságokat* (*felszerelések és bútorokat*) nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladja.

Ezen árverésnek a helyszínén (*Kigyó-utca 21. sz. a.*) leendő megtartására *1902. évi január hó 25-ének délután 3 órája* tűzött ki, mely határnapra a venni szándékozók az alábbi figyelmeztetéssel hívatnak meg.

1. A fent körülírt ház ingatlan eladása minden elmozdítható felszerelések nélkül történik.

2. Vevők, illetve árverezők tartoznak bánatpénztől 1500 koronát az árverést megelőzőleg a helyszínén az árverező bizottság kezéhez lefizetni.

3. A legtöbbet ígérő a háztulajdonosának tekintetik, az árverés jóváhagyását azonban az igazgatóság magának fentartja, mely felett 8 napon belül végérvényesen határoz.

4. Feltűgérésnek a 8 napon belül csakis a teljes eladási ár 5%-ával van helye, ekkor is, ha az első vevő ugyanazon árt megadja, az elővételi jog annak számára biztosítottatik.

5. Vevő az ingatlan birtokába 1902. évi május hó 1-én, a körülményekhez képest esetleg február végén lép.

Ezen megállapított árverési szabályok alól az ingóságok kivételnek, mert azokat vevők a vételár lefizetése ellenében azonnal átvenni tartoznak.

Kelt Székesfehérvárott, 1901. December hó 21-én tartott ülés határozatából.

Bartos Gyula, titkár. **Schlammáding Alajos**, elnök.

Bővebb felvilágosítás az egyleti titkárnál nyerhető.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől

22560 1901.

Pályázati hirdetés.

Kunszt János II-od számvevő Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 22560 számú határozatával nyugdíjaztatván, ezen nyugdíjaztatás folytán megüresedett, 2200 korona évi fizetéssel és 500 korona lakpénzzel javadalmazott II-od számvevői, esetleges előléptetés folytán megüresesendő 2000 korona évi fizetéssel és 500 korona lakpénzzel javadalmazott I. alszámvevői, 1800 korona évi fizetéssel és 400 korona lakpénzzel javadalmazott II. alszámvevői és 1400 korona évi fizetéssel és 300 korona lakpénzzel javadalmazott számfejtői állásra főispáni megbízással pályázatot hirdetek.

Felhívom ennélfogva a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. I. t. cz. 17. §-ában előírt képesítéseket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket Székesfehérvár szab. kir. város közigazgatási iktató hivatalába 1902. évi január hó 14-ig bezárólag a hivatalos órák alatt nyújtsák be.

Székesfehérvár, 1902 január hó 1-én.

Havranek József,
polgármester.

Csaksz!

Alulírt légszeszgyári igazgatóság a legjobb minőségű szilíciai darab közönségből előállított

Coakszának

métermázsáját 4 koronáért a légszeszgyárban ajánlja.

Utaltvány ugy a székesfehérvári kereskedelmi bankban, mint a légszeszgyárban váltható.

Székesfehérvári
légszeszvilágítási társulat
igazgatója:

M R A Z V.

Egyházi és egyleti zászlók.

Külfünetve: Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879. — Deés 1879. — Budapest 1885. és 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József főherceg és Klotild főhercegnasszony ő császári és királyi fenségeinek udvari szállítója
BUDAPEST, Váci-utca 15. szám.

Alapított 1863. évben.

Alapított 1863. évben.

Elismert, megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt

egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat

a legutányosabb áron, a lehető legjobb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT

pluviale, dalmatica és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogókat.

Tűzoltó, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciboriumokat és kelyheket. Fali- és oltár-gyertyatartókat és oltárlámpákat.

Monstranciákat, státió-képeket, oltárokat, úrkoporsókat stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltár-gyertya-tartók megeztisztosítását vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

* Nagy választék arany- ezüst- és selyemhímzésekben, valamint hímzett egyházi ruhákban. *

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

Műhímzés.

Kovács J. Adolf

KÖNYVNYOMDA * PAPIRKERESKEDÉS * KÖNYVKÖTÉS ZET

SZÉKESFEJÉRVÁROTT, Szögyényi-Marich-utca.

Bifogad mindennemű könyvnyomdai, könyvkötészeti munkákat, falragaszok, számlák, körlevelek, árjegyzékek, rovatolt táblázatok, zárszámadások stb. stb. a legutányosabb áron.

Raktárt tart teljes irodai felszerelésekben, levélpapírok, írószerek, ténta stb. stb.

Nagy választék a legújabb képes-levelezőlapokból, Emlékkönyvekből, Levelezőlap albumokból.

100 drb. Névjegy 45 kr.

Nyomatott Számmer Kálmánnál, Székesfehérvárott.